

—dialogal

Un món amb ànima
(<https://dialogal.org/>)

Hi ha dies de sol naixent
i nits d'ànima plena.

#70

hivern 2019

CLAU DE VOLTA ([HTTPS://DIALOGAL.ORG/SECCIONS/CLAU-DE-VOLTA/](https://dialogal.org/seccions/clau-de-volta/))

Dejunar menjant

Text: **Dídac P. Lagarriga**
Professor i músic

© 20 DE DESEMBRE DE 2019

Dejunar menjant, sí. I especialment per ramadà, probablement l'època del calendari islàmic més coneguda arreu. Menjar a ple dia, sense por ni d'amagat. Àpats en ple dejuni, massius, festius, devocionals. Mentre que països no gaire llunyans, com el Marroc i Algèria, reprimeixen amb multes i fins i tot presó els musulmans que mengen durant les hores del dejuni, al Senegal hi ha una comunitat que en fa un pilar de la fe. Ens endinsem en l'heterodòxia, però no en l'heretgia.

Fa més d'un segle, Cheikh Ahmadou Bamba, un mestre jove, erudit i místic senegalès, començava a tenir un grup de seguidors cada vegada més nombrós. Aquest fet preocupava les autoritats colonials franceses, acostumades a patir revoltes per part de grups liderats per guies espirituals amb una forta influència. El més fidel seguidor de Bamba era Cheikh Ibra Fall, un home de llinatge aristocràtic que ho havia deixat tot per posar-se al servei del mestre. A Bamba els colons el van condemnar a ser deportat lluny de la seva terra i, un cop va tornar, va haver d'estar-se sota arrest domiciliari fins a la mort. En total, més de trenta anys privat de llibertat. L'acusació era d'incitació a la revolta armada, però en realitat Bamba no l'havia pregona mai. En realitat, predicava el contrari: la no-violència i la resistència pacífica per fer front a la colonització dels esperits, molt més perjudicial que l'ocupació de la terra.

Comunitat en expansió

Durant tot aquell període repressiu, la comunitat al voltant d'Ahmadou Bamba i de Cheikh Ibra Fall anava creixent de manera inimaginable. Quan Bamba va morir el 1927, ja eren milers les famílies que formaven part d'aquesta comunitat coneguda com la muridiya. L'autogestió, l'ajuda mútua i l'entrega devocional n'eren —i encara en són— els trets més característics. L'epicentre muridita es troba a Touba, actualment la segona ciutat més poblada del país, amb uns 800.000 habitants i una legislació autònoma que la fa excepcional. Fundada pel mateix Bamba en un terreny semidesèrtic, l'any 1963 s'hi va inaugurar una de les mesquites més grans de tota l'Àfrica de l'oest després de dues dècades de treball voluntari de la mateixa comunitat. Amb la mesquita al centre, la ciutat no ha parat mai de créixer. El sòl és propietat de la comunitat i l'Estat hi té poca ingerència. La comunitat muridita, homes i dones, vells i infants, està dirigida pel Khalife General, figura simbòlica amb un pes importantíssim. El càrrec no passa de pares a fills, sinó de germà gran a germà més petit d'Ahmadou Bamba. Actualment ja no hi ha cap germà viu i, per tant, el càrrec l'ocupen els nets, amb la mateixa lògica successòria.

Dins mateix de la comunitat muridita trobem els Baye Fall, germanor formada pels descendents directes de Cheikh Ibra Fall —en un primer moment fills i filles, ara ja nets i netes Fall— que

aglutinen milers de *talibés*, seguidors fidels d'aquests guies espirituals. Els Baye Fall també tenen un Khalife General, que està al servei i les ordres del Khalife General dels muridites. D'aquesta manera es continua reproduint l'esquema original format per la parella inicial d'Ahmadou Bamba i Ibra Fall.

Expliquen que una vegada Bamba va demanar al seu fidel company que preparés un àpat especial perquè estaven esperant un hoste estimat. Aquest hoste resultava ser el mes de ramadà. Aquí neix la tradició que amb les dècades s'ha convertit en un acte multitudinari, on els Baye Fall —homes i dones— preparen àpats exquisits cuinats durant hores i que reparteixen per tot Touba abans del vespre com a *iftar* (aquí anomenat *ndougou*) o trencament del dejuni.

L'element escenogràfic és també important i sacseja l'ànima. Centenars de voluntaris, amb safates al cap enormes, feixugues i calentes, recorren la ciutat cridant de manera repetitiva lletanies a Déu. Manifestació que no reivindica, sinó que regala, acompanyada de clàxons, tambors i crits de joia.

Sense hipocresia

Els Baye Fall formen una comunitat que menja per ramadà, però no per transgredir aquest període, sinó justament per viure'l de manera més profitosa. Contradicció? Un dels mestres d'aquesta germanor, Serigne Assane Fall, explica que a l'Alcorà trobem l'advertència que els hipòcrites s'amaguen darrere dels actes devocionals bàsics, com la pregària i el dejuni. En canvi, en l'acció de menjar dels Baye Fall no hi ha hipocresia, perquè en realitat el seu àpat és insignificant i serveix per continuar treballant al servei de tota la comunitat. En ser testimonis d'aquesta iniciativa, ens ve al cap aquell escrit de Pablo d'Ors que diu: «Què està permès? Aquesta és la pregunta del picaplets. Què és el que dona vida? Aquesta és la pregunta de l'home d'esperit».

No és l'únic pilar de l'islam que els Baye Fall interpreten d'una altra manera. El *salat* (les cinc oracions diàries) tampoc no forma part de la seva pràctica quotidiana. Són menys musulmans per no fer el *salat* ni dejunar durant el ramadà? Els mestres d'aquesta via ho tenen clar: el veritable islam és posar-se al servei de la vida, de Déu, i d'aquest servei se'n beneficia tothom. Posar-se al servei no és fàcil. De fet, possiblement és un dels propòsits més difícils, però a la vegada més nobles, gratificants i especials que hi ha.

(/ #facebook) (/ #twitter)

 (<https://www.addtoany.com/share#url=https%3A%2F%2Fdialogal.org%2Fdejunar-menjant%2F&title=Dejunar%20menjant>)

Article extret de la revista

70

Veuu revista (<https://dialogal.org/revista/>)

veure revista (<https://dialogal.org/revista/>)

Carrer de Casp, 63, pral. 2a, 08010 Barcelona · T 932 372 210 · direccio@dialogal.org
(<mailto:direccio@dialogal.org>)

AVÍS LEGAL (<https://dialogal.org/avis-legal/>) CONTACTE (<https://dialogal.org/contacte/>)

https://www.instagram.com/dialogal_/ (<mailto:info@dialogal.org>)